

frågor för dagen

Standardökningen ger allt fler olyckor i hemmen

Antalet olyckor i hemmen ökar oroväckande. Mellan fem och tio procent av befolkningen i välfärdsländerna skadas varje år så pass allvarligt i hemmen att det ger anledning till läkarvård eller minst en dags arbetsbortfall.

Hemmen blir allt farligare, särskilt för barn och gamla. Tekniskt avancerade hushållsmaskiner och andra elektriska apparater, sömn-tabletter och annan stark medicin, hala, polerade golv, grillugnar, lättantändliga syntetiska preparat och lufttätta plastpåsar är några exempel på riskfyllda ting som blir allt vanligare.

WHO sammanställer regelbundet undersökningar från 47 länder

med sammanlagt 650 miljoner invånare för att bringa reda i de ofta varierande statistiska metoder som används i detta sammanhang.

Trots att kvinnorna i regel vistas mer i hemmen och således oftare utsätts för risker råkar männen ut för fler olyckor om de är under 65 år. Barn och gamla är dock mest utsatta, visar WHO:s material. För barnens del händer många lättare olyckor. De gamla förolyckas inte lika ofta men med allvarligare verkan och ofta med dödlig utgång.

1963 undersökte tio länder, hur stor del av det totala antalet olyckor som skedde inom hemmets väggar. Norge och Finland är de enda skandinaviska länder som är representerade. Norge visar de högsta siffrorna; 69,3 procent av alla olyckor där kvinnor var inblandade skedde i hemmet medan männens motsvarande siffra var 23,4 procent.

En grov amerikansk uppskattning visar att var åttonde person skadades i hemmet under 1960. En tidigare USA-undersökning visar olycksfallens följder för samhället; hundra förvärvsarbetande män missar i genomsnitt 16,9 arbetsdagar och hundra kvinnor hela 41,3 arbetsdagar per år enbart därför att de råkat ut för olyckor i sitt hem. Motsvarande siff-

ror för skolbarnen är 16,3 frånvarodagar för hundra pojkar och 8,5 för hundra flickor.

Men det är inte bara i industri-länderna som hemmiljön är farlig. 28 procent av alla dödsfall som inträffade under ett år på Ceylon orsakades t.ex. av en populär fotogenlampa som man nu försöker ersätta med en mindre riskabel typ.

En plåga för alla

Ingenting kan vara mer upprörande än de fall av barnmisshandel som då och då relateras i pressen. Det är alltså en öppen fråga hur vi skall komma till rätta med missförhållandet. Säkert är att läkare och annan sjukvårdspersonal håller ögonen öppna.

Men det finns en aspekt på problemet som inte får glömmas. En osedvanligt ambitiös och ömhjärtad mor hade att i hemmet sköta sitt barn som varit fött för tidigt och som ännu icke nått födelsevikten. En vacker dag hade det lilla barnet en kraftig blödning i ena kinden, som det senare visade sig uppenbarligen från ett medfött kärlnystan som lätt kan brista. Då barnet undersöktes fick den sen-

FÖRENADE LIV

Specialbolag för grupplivförsäkring

- har 1966 ett bestånd av grupplivförsäkringar av c:a 28,2 miljarder kr.
- har 1966 c:a 1.300.000 grupplivförsäkringar
- utbetalade 1965 i dödsfallersättning c:a 82 miljoner kr.
- driver sin rörelse i samförsäkring med följande livbolag: Framtiden, Liv-Göta, Svenska Liv, Liv-Thule, Trygg och Valand. Dessa samförsäkrare är jämte Förenade Liv solidariskt ansvariga för grupplivförsäkringar utfärdade av Förenade Liv.

FÖRENADE LIV
Fack, Stockholm 40

sibla mamman utstå sneda blickar och varsamma frågor angående uppkomstsättet från sjukvårdspersonalens sida. Först där hemma kunde hon få gråta ut och få tröst. Men obehaget fick utstås och måste bäras under de veckor som åtgick innan diagnosen blev klar.

Någon som var med har berättat om en filmvisning för en grupp psykoanalytiker i Los Angeles för några år sedan. En av filmerna visade en familjegrupp under psykologisk terapi. En av medlemmarna, en liten pojke, yngsta sonen, började bli orolig. Han ville lämna rummet och började vimsa omkring, skrika och banka på sin far o. s. v. Fadern grep honom, höll honom och slog honom, till slut alldeles rasande och hämningslös. Psykologen satt kvar och sa ingenting. Många av dem som såg filmen kritiserade honom för att han

lät något sådant hända, men det var denna episod förklarade terapeuten som klart visade för alla, fadern, modern, den lille pojken själv och hans bror, att detta drama hade utspelats gång på gång. Det var i själva verket modern som önskade "dräpa" den lille sonen. Hon hade aldrig önskat honom och hade med subtila metoder fått fadern att utföra det rituella mordet genom att slå barnet åt henne. Innan detta hände och blivit förklarat i gruppen hade man alltid ansett att modern var den snälla och älskande mamman, medan fadern var den elaka figuren. Det känslomässiga utspelet i gruppen fick den att uppmärksamma förhållandet, och effekten påstås ha blivit enorm till förmån för ett gott familjeförhållande. Man må tro det eller ej, vill vi tillägga.

Kvicksilverjakten

Den omfattande fågeldöd som är känd i vårt land sedan åtskilliga år tillbaka har på senare tid givit anledning till närmare analysering av orsaken. Det är ganska klart att kvicksilvret i det betade utsädet var orsak till fågeldöden. På grund av de stora praktiska konsekvenserna har statens giftnämnd endast med svårighet kunnat förmå sig att förbjuda den farligaste kvicksilverföreningen. Sedermera har även andra utdömts.

Nu har arméöverläkaren G. Hesselblad i en skrivelse till giftnämnden påpekat att ett 60-tal olika läkemedel innehåller organiska kvicksilverföreningar som kan vara farliga för folkhälsan. Sådana läkemedel ordineras och användes i ganska stor omfattning. Tillförseln av kvicksilver måste dock bli högre genom av kvick-

PIFCO MASSAGEAPPARAT

ovärderlig för stimulerande
massage, lindrar värk och
är allmänt stärkande

5 års garanti 100:— exkl. oms

PIFCO AKTIEBOLAG

Nybrogatan 16^{II} - Stockholm ö - Telefn växel 67 91 40

silver bemängda livsmedel. Det senaste orosmomentet har framkommit sedan man påvisat farliga mängder av kvicksilver i fisk. Det måste här vara fråga om industriella utsläpp som magasineras i fiskkroppen.

Det artificiella i vår miljö gör sig påmint för varje dag. Tyvärr vet vi ännu föga om följderna i det långa loppet.

Vad beträffar biverkningarna av läkemedel har medicinalstyrelsen enligt cirkulär från föregående höst organiserat en försöksverksamhet som innebär att läkare ålägges rapportera misstänkta biverkningar till medicinalstyrelsen. Efter några års bearbetning av resultaten ämnar styrelsen upptaga frågan om verksamhetens fortsatta former.

En besvärlig organisationsfråga

Att ordna kvalificerad hälsovård vid småindustrier är inte lätt. Den övervägande massan anställda tillhör företag med mindre än 50 personer. Den medicinska byrån i arbetsgivarföreningen m. fl. har sysslat i åtskilliga år med att söka finna en lösning på detta problem. Enligt vad som nu är känt kommer emellertid Anderstorp i Skåne att få den första hälsovårdscentralen för ett antal småindustrier inom området. Man har bildat stiftelsen Anderstorps sjuk- och hälsovårdscentral. Femtiotvå företag med sammanlagt 1.400 anställda har förklarat sig intresserade. Men meningen är att få med samtliga företag. Läkare skall anställas för

20 timmars tjänst per vecka och avgiften för deltagande är fastställd till 40 kronor per anställd. De kommunala myndigheterna har visat sig intresserade för projektet som skall föras vidare vid en konferens i början av året.

Nyhyttan

Kurort och enskilt sjukhem

Storslagen bergslagsnatur — utmärkta promenadvägar — hög och torr barrskogsluft — sjukgymnastik — massage — bad.

Läkare: *Med. Dr G. Smårs.*

Behandling av invärtes sjukdomar, mag- och tarmsjukdomar, hjärt- och blodtryckssjukdomar, reumatiska åkommor. Konvalescens och rekreation. Prospekt och upplysningar genom rumsbeställningen.

Tel. 0587/604 00

Postadress: Fack 65, JÄRNBOÅS.

socialmedicinsk tidskrift

Prenumerationspris:

Helår kr 30, halvår kr 16.

Studentprenumeration helår kr 16.

Lösnummer kr 3:50.

Tidskriften utkommer med 10 nummer per år

(1 per månad utom juli och augusti).

Annonsavdelning:

Red. Nils Byttner, Strandliden 60, Vällingby.

Tfn 08-38 52 99, 38 77 58.

Annonspriser:

Omslagets andra och fjärde sida 500,

helsida kr 450, halvsida kr 250, kvartsida kr 150.

mm-pris kr 1:25 pr enkel spalt 70 mm,

Spalthöjd 210 mm, spaltbredd 70 mm,

sidans bredd (2 spalter) 150 mm.